

„Топчето пукна, Европа трепна, Русия скокна,
Турция падна . . . Пуститъ Клисурци станали Москвци, а Панагюрци Донски Казаци“^{**})

И просто и ясно казано: дори и умрълтъ въ царуванието на Ивана Шишмана, ако чуятъ пъснената на Стайко Гената, ще разбератъ освободителното значение на черешовото топче

Дървените топове на априлското въстание родиха чиличените топове, съ които българите отблъснаха „братята сърби“ от сливнишките позиции!

Въ II томъ отъ записките си З. Стояновъ ни разказва: кой, кога и какъ е подпалилъ фитиля „на черешовото топче“. — Какъ преждевръзмено въстанието е избухнало въ Пловдивското революционно окръжие, и какъ скоро било потушено то отъ императорските войски и бапши-бозушки тълпи. . . .

II.

Между народните представители на „първото, българско, тайно, народно, революционно събрание“, което е засъдавало на Оборище, се е намиралъ и Ненко Балдовченина, упълномощенъ представителъ на петъ селски тайни комитети. Съгласно взетото рѣщение на Оборище, всъки народенъ представителъ се задължавалъ да се завърне въ пункта, отъ гдѣто билъ избранъ и въ общи черти да раскаже на пълномощниците си съзаклетници рѣщението на общото събрание. Бай Ненко — който въ врѣме на разискванията е мълчалъ, сумтялъ и изподлобие изглеждалъ другарите си народни представители — разсѫдилъ и намѣрилъ, че по-добре е да съобщи на Азизъ-Паша за станалото въ Оборище, отколкото на пълномощниците си съзаклетници: отъ Оборище Ненко се опжтилъ на право за Пловдивъ: исправилъ се предъ Азизъ-Паша, тогавашния Пловдивски мютесариинъ, и му рассказалъ отъ игла до конецъ за всичко, що видѣлъ и чулъ на Оборище. Българофилата Азизъ-Паша отведенажъ не повѣрвалъ на Ненка — прѣ-

*) Въ просташкото съзнание на народа е станало чудесно сливане на причините съ послѣствията — чудесно напластване на българското революционно движение съ военните подвиги на братята московци и на донските казаци